

Passend wonen voor iedereen

Positionpaper met de standpuntbepaling van Belangenvereniging Sien
over het thema 'wonen'
mei 2017

Sien wil met uitkomsten van intern en extern onderzoek aandacht vragen voor passende woonplekken voor mensen met een beperking bij de landelijke en lokale politiek en bij zorgaanbieders. Sien wil graag de belangen behartigen en de spreekbuis zijn van ouders met de intensieve zorg voor hun kwetsbare kind, ook al woont het in een zorginstelling of zelfstandig met begeleiding. Sien wil ouders verbinden en inspireren met goede voorbeelden.

Vanwege veranderingen in de zorg komen er bij Sien regelmatig meldingen binnen van ouders en vertegenwoordigers die zich grote zorgen maken over de woonsituatie van hun (minder- en meerderjarige kinderen) in de zorg. De veranderingen hebben o.a. te maken met de participatiemaatschappij, met bezuinigingen in de zorg en met beleid van zorginstellingen. Onze leden geven aan, dat er steeds minder tijd is voor persoonlijke zorg en aandacht voor hun kinderen. Er is een verschraling in de zorg merkbaar.

Sien maakt zich daar zorgen over en wil zich sterk maken voor het recht op een passende woonplek. We onderscheiden drie aandachtspunten rondom het thema 'passend wonen' waar Sien de vinger bij wil leggen. Hieronder volgt een korte uitwerking van deze aandachtspunten.

1. Verschraling zorg en belasting familienetwerk

Het beeld dat onze leden schetsen staat niet op zichzelf, dit wordt ook bevestigd in het Klachtbeeld Landelijk Meldpunt Zorg 2015 ¹). In dit rapport staat het volgende:

“De aard van de klachten over de gehandicaptenzorg komt enigszins overeen met die van de klachten over de intramurale ouderenzorg. Zo uiten mensen hun zorgen over de personele bezetting en de deskundigheid van de medewerkers. Daarnaast hebben veel klachten betrekking op de ADL-zorg, zoals het helpen bij de persoonlijke verzorging en de voedselinname.”

Onze leden geven aan dat er voor hun kinderen in hun vrije tijd en weekenden weinig te doen is, dat zij veel op hun eigen kamer/appartement zitten en soms eenzaam zijn. Ouders maken zich ook zorgen voor de tijd dat zij niet meer zo intensief betrokken kunnen zijn op hun kinderen.

Ouders merken dat zorgaanbieders steeds vaker een beroep op hen doen voor extra taken, zoals bezoeken aan medici en huishoudelijke taken. Vaak is hen niet duidelijk wat organisaties wel of niet behoren te leveren volgens de wetgeving. Transparantie is voor ouders belangrijk en noodzakelijk. Daarnaast is het in ieders belang dat er niet meer druk op het familiesysteem gelegd wordt dan dit systeem ook op de langere termijn aan kan. Niet vergeten mag worden dat de familie zorg voor mensen met een ernstige verstandelijke beperking levensbreed en levenslang is.

¹ Klachtbeeld Landelijk Meldpunt Zorg 2015, <https://www.landelijkmeldpuntzorg.nl/files/2016/08/160826.KLACHTBEELD%202015%20DEF.pdf>

2. Wachlijsten voor intensieve zorg

Voor mensen met een verstandelijke beperking en moeilijk te begeleiden gedrag zijn er nog steeds wachlijsten én de regeling voor Meerzorg is erg complex. Hierdoor krijgen mensen met een intensieve zorgvraag vaak niet de zorg die zij nodig hebben.² Deze situatie is zeer zorgelijk en ongewenst. Het is noodzakelijk dat zorgaanbieders en zorgkantoren hun verantwoordelijkheid nemen en per regio de omvang van de problematiek in kaart te brengen en met elkaar adequate oplossingen creëren.

3. Onvoldoende zorg voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LVG-groep)

Sien wil tevens de aandacht vestigen op de groep mensen met een licht verstandelijke beperking, die zelfstandig wonen met ambulante begeleiding. Ieder(in) e.a. heeft in 2016 een meldactie gehouden naar de woonervaringen van deze mensen. Uit de meldactie blijkt dat er *veel eenzaamheid* voor komt onder deze doelgroep én dat er *structureel* een beroep moet worden gedaan op hun *mantelzorgers*.³ (Noot 3) De zorg en ondersteuning voor mensen met een lichte verstandelijke beperking in de WMO blijkt niet goed op orde. Gemeenten hebben onvoldoende kennis ten aanzien van deze doelgroep en er zijn binnen de WMO onvoldoende mogelijkheden om de noodzakelijke ondersteuning te bieden. Er is nu een te groot risico dat mensen in grote problemen komen. Geadviseerd wordt om deze groep terug te brengen in de WLZ zodat de risico's worden verminderd.

Wat wil Sien

Sien wil graag de belangen behartigen van deze kwetsbare groepen en een spreekbuis zijn namens haar leden. Sien realiseert zich dat de knelpunten uit dit positionpaper te ingewikkeld zijn om in korte tijd op te lossen. Dit betekent echter niet dat we niets kunnen en gaan doen. We werken aan de volgende actiepunten:

- Met de uitkomsten van intern en extern onderzoek zal Sien aandacht vragen voor een passende woonplek voor mensen met een beperking bij de landelijke en lokale politiek en bij zorgaanbieders.
- Sien vraagt zorgaanbieders volledige en transparante informatie aan te bieden aan ouders en vertegenwoordigers over wet- en regelgeving betreffende zorg en ondersteuning, met name op het gebied van wonen.
- Sien vraagt aandacht bij de landelijke en lokale politiek om rekening te houden met de levenslange druk op die ouders/familienetwerk, ook als de kinderen niet meer thuis wonen.
- En Sien vraagt passende zorg en actie voor de LVG groep en voor mensen die moeilijk plaatsbaar zijn en op een wachtlijst staan.⁴(Zie de brieven in Noot 4)

² Dit blijkt ook uit het Trend – en signaleringsrapportage 2017 van MEE.

³ Rapport wonen voor iedereen (2016) van Iederin
https://iederin.nl/downloads/dl.php?l=1084_Rapport_Wonen_december2016_def.docx

⁴ Brief met 7 punten aan de kabinetsinformatuur en Brief KansPlus, Vraagstuk en (ondertekend door) Sien aan Kamercommissie VWS op te vragen bij Sien.

- Tijdens de themabijeenkomsten in het najaar besteedt Sien aandacht aan de genoemde onderwerpen en wil Sien ouders verbinden, steunen en inspireren met goede voorbeelden.